

بانکداری اسلامی

مدیریت ریسک و بهبود سودآوری

نویسنده: دکتر امجدالتیسی

مترجم: محمد رضا راضی

بامقدمه: دکتر محمد علی سمانی اصل

انتشارات آبادیوم

دی ۱۳۹۰

سرشناسه	: التیبی، امرمحمد، ۱۹۵۶ - Amr Mohamed , El Tiby
عنوان و نام پدیدآور	: بانکداری اسلامی: مدیریت ریسک و بهبود سودآوری / امرمحمد التیبی احمد؛ ترجمه: محمدرضا راضی؛ با مقدمه محمدعلی سهمانی اصل.
مشخصات نشر	: تهران: آدابوم، ۱۳۹۰. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۳۲۴-۴-۷
مشخصات ظاهری	: ۲۹۶ ص: جدول. قیمت: ۶۵۰۰ ریال
عنوان اصلی	: Islamic banking: how to manage risk and improve profitability, 2011
عنوان دیگر	: مدیریت ریسک و بهبود سودآوری.
موضوع	: بانک و بانکداری - کشورهای اسلامی.
موضوع	: مدیریت ریسک مالی - کشورهای اسلامی.
شناسه افزوده	: راضی، محمدرضا، ۱۳۶۲، مترجم.
شناسه افزوده	: سهمانی اصل، محمدعلی، مقدمه‌نویس.
رده بندی کنگره	: ۳۳۲/۱۰۹۱۷۶۷ / ۳۳۶۸HG / ۱۳۹۰
رده بندی دیویی	: ۳۳۲/۱۰۹۱۷۶۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۵۸۱۴۹۹
فهرست نویسی	: فیبا

روابط عمومی بانک مسکن

انتشارات آدابوم

بانکداری اسلامی؛ مدیریت ریسک و بهبود سودآوری

نویسنده: امرمحمد التیبی احمد

مترجم: محمدرضا راضی

با مقدمه: دکتر محمدعلی سهمانی اصل

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۳۲۴-۴-۷

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰

بها: ۶۵۰۰ تومان

انتشارات آدابوم: تهران، بلوار کشاورز، بین خ. کارگر و خ. جمالزاده، شماره ۳۴۰، واحد ۱۲

تلفن: ۶۶۵۶۴۲۶۵ - ۶۶۵۶۴۲۶۶ دورنگار

مقدمه

در سال‌های اخیر ممالک متعددی اعم از مسلمان و غیر مسلمان، اقدام به تأسیس بانک‌های اسلامی نموده‌اند. جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۳۶۳ و پاکستان از سال ۱۳۶۴ نظام بانکی خود را از پایه دگرگون، و بانکداری ربوی را به طور کلی منسوخ نمودند. در ایران بانکداری بدون ربا به صورت جزئی از مکتب اقتصادی اسلام استقرار یافت. بانکداری اسلامی یا بانکداری غیر ربوی را باید مشخصه اصلی نظام اقتصاد اسلامی دانست. ویژگی‌های بانک‌های اسلامی و الگوهای واسطه‌گری مالی مورد استفاده آن‌ها، دارای ریسک‌های مخصوصی است که به منظور اثر بخشی مدیریت ریسک در بانکداری اسلامی، شناخت ریسک‌های مذکور ضروری می‌باشد. روش‌های تأمین مالی مبتنی بر مشارکت ملاحظاتی متعددی را دربر دارد. روش‌های مشارکتی گرچه ریسک اعتباری مستقیم بانک‌های اسلامی را به سپرده‌گذاران حساب‌های سرمایه‌گذاری این بانک‌ها منتقل می‌کند اما در عین حال مجموعه ریسک‌های ستون دارائی‌های ترازنامه این بانک‌ها را نیز افزایش می‌دهد. در عمل روش‌های مشارکتی، بانک‌های اسلامی را در برابر ریسک‌هایی آسیب‌پذیر می‌کند که معمولاً سهامداران (و نه وام‌گیرندگان) با آن روبرو هستند. برخی از دلایل این امر به قرار زیر است:

۱. مدیریت و اعمال روش‌های تأمین مالی مشارکتی در مقایسه با روش‌های مرسوم وام‌دهی در بانک‌های سنتی پیچیده‌تر است. اعمال روش‌های مشارکتی مستلزم انجام عملیات متعددی است که بانک‌های سنتی معمولاً آن‌را انجام نمی‌دهند (نظیر تعیین

نسبت‌های تقسیم سود و زیان بین بانک و گیرنده تسهیلات مالی مشارکتی در پروژه‌های سرمایه‌گذاری و در بخش‌های مختلف اقتصادی و همچنین حسابرسی مستمر پروژه‌های مشارکتی توسط بانک به منظور حصول اطمینان نسبت به مدیریت صحیح و ارزش‌گذاری مناسب پروژه مشارکتی).

۲. روش‌ها و فعالیت‌های متعددی در بانکداری اسلامی وجود دارد که بانک‌های اسلامی با استفاده از آن و بر مبنای ترکیبی از الگوهای تأمین مالی مشارکتی و غیر مشارکتی می‌توانند قراردادهای تأمین مالی را اجرا نمایند. در این شرایط استاندارد کردن و یکپارچه نمودن ابزارهای تأمین مالی و سرمایه‌گذاری مشکل‌تر خواهد شد.

۳. وقتی بانک‌های اسلامی مبادرت به تأمین مالی مشارکتی می‌نمایند، امکان قصور شریک بانک که تسهیلات مالی مشارکتی را دریافت کرده تا قبل از انقضای مدت قرارداد و در صورت عدم تخلف او قابل تصور نیست. یعنی در صورت عدم غفلت و سوء مدیریت او در کار، امکان قصور (default) او در باز پرداخت تسهیلات وجود ندارد. در حقیقت قصور در باز پرداخت تسهیلات مشارکتی به معنای این است که پروژه سرمایه‌گذاری مشارکتی انتظارات را برآورده نکند، یعنی یا سود کمتری عاید شده و یا ضرر و زیان به بار آمده است. در این حالت سود یا زیان وارده بین هر دو طرف قرارداد بر اساس نسبت‌های قید شده در قرارداد مشارکت تقسیم می‌گردد. مثلاً در مورد قرارداد مضاربه، بانک اسلامی تنها در صورتی می‌تواند در پایان دوره قید شده در قرارداد اصل مبلغ وام را دریافت نماید که سودی حاصل شده باشد، در غیر این صورت و اگر دفاتر شخص مضارب یا عامل، ضرر و زیان نشان دهد، بانک به عنوان مالک نمی‌تواند اصل وام خود را پس بگیرد.

۴. بانک‌های اسلامی هیچ ابزار قانونی برای کنترل عامل یا مضارب که مدیریت پروژه مبتنی بر قرارداد مضاربه را بر عهده دارد، در اختیار ندارند. مضارب یا عامل در

اداره پروژه مضاربه‌ای بر اساس سلیقه و تشخیص خود از آزادی کامل برخوردار است. بر اساس قرارداد مضاربه‌ای بانک‌ها تنها مجاز به تسهیم سود یا زیان پروژه مضاربه‌ای طبق نسبت‌های تقسیم سود و زیان مندرج در قرارداد با عامل یا مضارب می‌باشند.

۵. براساس ویژگی‌های عقود مشارکتی این عقود را نمی‌توان به منظور کاهش ریسک اعتباری به وثیقه یا سایر ضمانت‌های مرتبط وابسته کرد.

مطالب فوق اهمیت خطیر مدیریت ریسک را در بانکداری اسلامی نمایان می‌سازد. کتاب پیش رو با تأکید بر اهمیت دو چندان مدیریت ریسک در بانکداری اسلامی نسبت به بانکداری متعارف، به توصیف و بررسی انواع مختلف ریسک در بانکداری اسلامی می‌پردازد.

دکتر محمدعلی سهمانی اصل
عضو هیئت مدیره بانک مسکن

مقدمه مترجم

آغاز بانکداری اسلامی به دغدغه یکی از کشورهای غرب در مورد رواج گسترده بانکداری ربوی بازمی‌گردد که در نتیجه آن شهید محمدباقر صدر در این باره تحقیقات جامعی به عمل آورد. علت طرح موضوع هم این بود که مسلمانان استقبال چندانی از تودیع پول در بانکداری ربوی نداشتند و سرمایه‌های خود را به طور معمول در این بانک‌ها سپرده‌گذاری نمی‌کردند. شهید صدر دو بحث را در ایجاد بانکداری غیر ربوی مطرح کرد. اول اینکه در اساس و به طور پایه‌ای، بانکداری چگونه اسلامی می‌شود، و دوم اینکه چه کنیم تا در صورت عدم تغییر وضع موجود، نوعی بانکداری رواج یابد که دست‌کم شبهه ربوی نداشته باشد، یعنی از اساس و بنیان، بانکداری اسلامی مطرح نشود که با مشی حکومت مطابق نباشد، بلکه به گونه‌ای باشد که بتوان با حفظ شیوه بانکداری متعارف فعلی (ربوی) و حذف نقاط منفی آن (ربوی بودن) از طریق استناد به فتاوی‌ای مشهور و همچنین حفظ نقاط قوت این بانکداری، همانند نقل و انتقال پول، به اصلاح آن پرداخت.

شهید صدر روش دوم را پیشنهاد کرد؛ وی اجرای روش اول را که شامل ایجاد تغییرات اساسی در ساختار و بنیان بانکداری است به دلیل نبود شرایط کافی، مناسب ندانست، بنابراین بانکداری بدون ربا را مطرح کرد. نظام بانکداری بدون ربا ریشه در ایدئولوژی و ارزش‌های اقتصاد اسلامی دارد و تحقق آن مستلزم استقرار عدالت اقتصادی و اجتماعی و نیز توزیع عادلانه درآمد و ثروت در جامعه است. بنابراین، منظور از بانکداری اسلامی نوعی نظام بانکداری است که مبتنی بر قوانین اسلامی و

نظریات اقتصاددانان و کارشناسان علوم بانکی و علمای اسلام است. اگر مؤلفه‌های اصلی بانکداری اسلامی را حذف ربا از تمامی عملیات بانکی و انطباق عملیات بانکی با موازین شرعی بدانیم، اساس بانکداری اسلامی، تسهیم سود، مشخص بودن مسیر مصرف منابع و نظارت بر عملیات بانکی خواهد بود.

بر این اساس، در بانکداری سستی (ربوی) بین بانک و مشتری و گیرنده تسهیلات یک رابطه مستقیم وجود دارد و به واسطه وجود همین رابطه مستقیم، رابطه دانن و مدیون به وجود می‌آید، اما در بانکداری اسلامی وجوه سپرده‌گذاران طبق موازین شرعی و حقوقی و در قالب عقود معین سرمایه‌گذاری می‌شود. در مبحث بانکداری اسلامی موضوع سود و حداقل سود مورد انتظار پیش کشیده می‌شود که با ربا (بهره)، به معنی دریافت هر مبلغ اضافه بر روی دین، مشروط بر اینکه قبلاً شرط شده باشد، تفاوت‌هایی اساسی دارد، از جمله اینکه: سود با توافق طرفین تعیین و به نسبت‌های مورد توافق پرداخت می‌شود، ولی ربا از طرف وام‌دهنده (دائن) تعیین و به هر نرخ یا نرخ‌های ثابت از قبل تعیین شده، پرداخت می‌گردد. سود قبل از تحقق حالت التزام دارد و پس از تحقق حالت الزام، ولی ربا بر ذمه وام‌گیرنده (مدیون) بوده و پرداخت آن در هر حالتی الزامی است. سود مستند و مجوز شرعی دارد و از لحاظ حقوقی و اقتصادی قابل توجیه است، ولی ربا مستند و مجوز شرعی ندارد و از لحاظ حقوقی و اقتصادی قابل توجیه نیست. از طرفی بانکداری اسلامی برخلاف دیدگاه سایر مؤسسات مالی که هرگز ارتباط بین بانکداری و اصول اخلاقی را نپذیرفته‌اند، پایبند به اصول اخلاقی است. توجه به اوضاع مشتریان و وضعیت‌های موجود در نحوه رفتار با مشتری، از ویژگی‌های این نظام است.

بنابر این تعریف، بانک اسلامی، پول‌های مشتریان خود را (بدون تعهد مستقیم یا غیرمستقیم به پرداخت پاداش ثابت به سپرده‌های آن‌ها) دریافت می‌کند اما بازپرداخت اصل سپرده‌ها را به هنگام درخواست مشتری تضمین می‌کند. بانک اسلامی، وجوه نزد خود را (بدون وام دادن با بهره) در فعالیت‌های تجاری و سرمایه‌گذاری به کار می‌گیرد

(یعنی بر اساس مشارکت در سود) و در صورتی که فعالیت مورد نظر زیان کند بانک نیز همانند سایر شرکاء در زیان سهیم خواهد شد. برای تکمیل تعریف بانک اسلامی لازم است شرط دیگری به شرط عدم معامله با بهره (ربا) اضافه نمود و آن التزام به اصول شریعت اسلامی در تمام فعالیت‌ها و معاملات (و به دنبال آن عدم بکارگیری منابع مالی در فعالیت‌های غیر مشروع) و التزام به مقاصد شریعت در تأمین منابع و مصالح جامعه اسلامی می‌باشد. بنابراین بانک اسلامی، منابع مالی خود را به بهترین فعالیت‌های ممکن تخصیص داده و بر مبنای ارزش‌های اخلاقی و اصول شرعی برای تأمین منافع فردی (در ضمن مصالح اجتماعی) به مشتریان خود مشاوره می‌دهد.

ناگفته پیداست که این تعریف از بانک اسلامی (که در آن عدم کاربرد بهره شرط ضروری و عمل به شریعت شرط کافی است) مسئولیت سنگینی به دوش بانک می‌افکند، خصوصاً در شرایط امروز که کشورهای اسلامی در تمام زمینه‌های تولیدی و تأمین مالی لازم است منابع خود را به طور کامل و با بیشترین کارایی به کار گیرند، تا بتوانند در فرایند توسعه و زدودن فقر به موفقیت دست یابند.

اهداف نظام بانکی در چارچوب قانون در موارد زیر جمع شده است:

۱. استقرار نظام پولی و اعتباری بر مبنای حق و عدل (با ضوابط اسلامی) به منظور تنظیم گردش صحیح پول و اعتبار در جهت سلامت و رشد اقتصادی کشور.
۲. فعالیت در جهت تحقق هدف‌ها و سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی دولت با ابزارهای پولی و اعتباری.
۳. ایجاد تسهیلات لازم برای گسترش تعاون عمومی و قرض‌الحسنه از طریق جذب و جلب وجوه آزاد، اندوخته‌ها، پس‌اندازها، سپرده‌ها و بسیج و تجهیز آن‌ها برای تأمین شرایط و امکانات کار و سرمایه‌گذاری.
۴. حفظ ارزش پول و ایجاد تعادل در موازنه پرداخت‌ها و تسهیل مبادلات بازرگانی.
۵. تسهیل در امور پرداخت‌ها و دریافت‌ها و مبادلات، معاملات و سایر خدمات که به موجب قانون بر عهده بانک گذاشته می‌شود.

با استعانت از درگاه حق تعالی و در سایه عنایات حضرت ولیعصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) کار ترجمه کتاب پیش رو از زبان انگلیسی به زبان فارسی، با عنوان «بانکداری اسلامی (مدیریت ریسک و بهبود سودآوری)» با همکاری و یاری عزیزانم، به خصوص دوستان و همکاران گرامی آقایان دکتر محمد صفری و مهندس وحید اسدپور به پایان رسید. ضمن تقدیر و تشکر از این عزیزان امید است مطالعه این کتاب برای تمامی کسانی که در عرصه بانکداری و حوزه‌های مالی اسلامی در تکاپو و فعالیت هستند مفید واقع گردد. در خاتمه نیز وظیفه خود می‌دانم از زحمات دلسوزانه استاد عزیزم جناب آقای دکتر شعبان‌علی بهرام‌پور به سبب حمایت‌ها و رهنمودهای خالصانه و سازنده، تقدیر و تشکر نمایم. شادی روح برادر بزرگوارشان را از درگاه ایزد منان مسئلت دارم.

وَ السَّلَامُ عَلٰی مَنْ اَتَّبَعَ الْهَدٰی

محمد رضا راضی

درباره مؤلف

نویسنده این کتاب، دکتر امرمحمد التیبی، در حال حاضر در سمت نایب رئیس یکی از بانک‌های کشور امارات متحده عربی مشغول به فعالیت است. او پس از فارغ‌التحصیلی در مقطع لیسانس از دانشگاه قاهره در رشته بازرگانی (۱۹۸۰)، مجدداً در سال ۱۹۸۵ در رشته مالی نیز موفق به اخذ مدرک در همان دانشگاه گردید و تحصیلات خود را در مقطع کارشناسی ارشد در رشته اقتصاد (۲۰۰۳) و دکترای خود را در دانشگاه امریکن، در لندن (۲۰۰۹) به پایان رسانیده است.

پایان‌نامه کارشناسی ارشد او در خصوص «بازنگری و اصلاح نسبت کفایت سرمایه بازل» و رساله دکتری او در خصوص «ریسک و چارچوب تنظیمی (مقرراتی) برای بانکداری اسلامی» بوده است. او ۲۷ سال سابقه فعالیت در نظام بانکی خاورمیانه را داراست و آثار زیادی درباره ریسک و بانکداری اسلامی به رشته تحریر کشیده است. مقالات او به صورت گسترده در کشور امارات عربی متحده به وسیله انجمن جهانی حرفه‌ای‌های ریسک (GARP)^۱ و سایر مراجع تحقیقاتی معتبر داخلی و خارجی منتشر شده است.

شایان ذکر است مؤلف کتاب از برادران اهل سنت است، لذا در قسمت‌های مختصری از کتاب برای برخی از اشخاص از القابی استفاده نموده و در مواردی نظراتی

1. Global association of risk professionals

ارائه کرده است که صرفاً بیانگر گرایش‌ات مذهبی اوست. برای جلوگیری از این قبیل سوگیری‌ها و تسهیل در خواندن مطالب از آوردن این موارد اجتناب شده است.

۱۳۹۰/۵/۱ هجری شمسی / ۲۱ شعبان ۱۴۳۲ هجری قمری / ۲۳ ژوئیه ۲۰۱۱ میلادی

محمدرضا راضی

محتوای کتاب

- مطالب این کتاب به چهار بخش تقسیم می‌شود. بخش اول شامل مقدمات و تاریخچه تشکیل و توسعه بانکداری اسلامی از ابتدا تا به امروز است.

- بخش دوم نگاهی گذرا به ماهیت ریسک در بانکداری اسلامی و تمایز آن با بانکداری متعارف دارد. این فصل نه تنها به بررسی ریسک‌های مترتب بر بانک‌های اسلامی، بلکه به کشف ریسک‌های ذاتی و لاینفک مربوط به ابزارهای مالی اسلامی متداول امروز نیز می‌پردازد.

- در بخش سوم با تنظیم چارچوبی برای بانکداری متعارف و مؤسسات مالی اسلامی، با در نظر گرفتن مسائل نظارتی و بررسی چالش‌های پیش روی صنعت بانکداری اسلامی، آشنا می‌شویم. در این فصل نویسنده با تحلیل توصیفی به بررسی استانداردهای معمول، که شامل تنظیم کفایت سرمایه و سه رکن آن یعنی حداقل سرمایه مورد نیاز، فرایند بازبینی نظارتی و نظم بازار می‌باشند، می‌پردازد.

- در بخش آخر مقوله حاکمیت شرکی ارایه و معرفی شده است. همچنین رابطه میان دارندگان حساب سرمایه‌گذاری و بانک‌های اسلامی با توجه به حقوق حاکمیتی آنها، به صورت جزئی بررسی شده است.

رشد بانکداری اسلامی در دهه‌های اخیر بسیار پر اهمیت و قابل توجه است. اگر خواستار بررسی و فهم دقیق‌تری نسبت به مقولات مطروحه در این باره و ریسک‌های مترتب بر آنها هستید، خواندن این کتاب به شما توصیه می‌شود.

در ستایش بانکداری اسلامی و این کتاب

«بسیاری می‌گویند بدترین بحران‌های مالی در حال حاضر پیش‌رو یا پشت‌سر ماست. این تهدید، به نظر می‌رسد فرصتی مناسب برای متخصصین بانکداری اسلامی جهت مدیریت ریسک و بهبود سودآوری در صنعت بانکداری اسلامی باشد.»

عدنان احمد یوسف

(مدیرعامل گروه بانکی «البراکا» و رئیس هیئت مدیره بانک‌های اتحادیه عرب)

«این کتاب اثری ارزشمند در حوزه بانکداری اسلامی است.»

دکتر ویفیک گرایس (مشاور ارشد بانک جهانی)

«این کتاب چقدر دیر به ظهور رسیده است.»

هازم بیلاوی (مشاور صندوق پولی عرب)

فهرست مطالب

۲۵ دیباچه
۲۷ پیشگفتار
۳۵ بخش اول: درک اصول و مفاهیم
۳۷ فصل اول: مقدمه‌ای بر بانکداری اسلامی
۴۵ فصل دوم: تاریخچه و توسعه بانکداری اسلامی
۴۷ اولین روزهای اسلام
۴۹ سیستم بانکداری اسلامی مدرن
۵۴ سازمان‌های نظارتی برای خدمات مالی اسلامی
۵۵ چشم انداز نظارتی و احتیاطی
۵۵ هماهنگی میان گروه‌های مختلف
۵۶ تحقیق، آموزش و توسعه
۵۸ گسترش بانکداری اسلامی
۵۹ مصر
۶۰ جمهوری اسلامی ایران
۶۱ پاکستان
۶۳ سودان
۶۴ مالزی
۶۶ خلاصه

۶۹	بخش دوم: ریسک در بانکداری اسلامی
۷۱	فصل سوم: ماهیت ریسک در بانکداری اسلامی
۷۵	ریسک‌های ذاتی بانکداری
۷۵	ریسک مالی
۷۵	ریسک اعتباری
۷۹	ریسک سرمایه‌گذاری ارزش ویژه (حقوق صاحبان سهام)
۸۱	ریسک بازار
۸۳	ریسک نقدینگی
۸۶	ریسک نرخ بازده
۸۹	ریسک عملیاتی
۹۳	خلاصه
۹۷	فصل چهارم: ریسک‌های ذاتی در ابزارهای بانکداری اسلامی
۹۹	مراجعه
۱۰۱	سلم و سلم موازی
۱۰۳	استصناع و استصناع موازی
۱۰۵	اجاره و اجاره به شرط تملیک
۱۰۷	مضاربه
۱۱۰	مشارکت و مشارکت نزولی
۱۱۱	خلاصه
۱۱۳	فصل پنجم: ریسک عملیاتی در بانکداری اسلامی
۱۱۶	عدم انطباق با اصول و قوانین شرع
۱۱۷	ریسک امانت‌داری
۱۱۹	ریسک حقوقی
۱۲۰	تاریخچه و گسترش
۱۲۲	نگرانی‌های موجود درباره ریسک حقوقی
۱۲۳	خلاصه
۱۲۵	فصل ششم: بازار سرمایه اسلامی
۱۲۷	تعریف، نقش و اهمیت
۱۲۸	بازار اوراق قرضه اسلامی (صکوک)
۱۲۹	ساختار صکوک و انواع آن
۱۳۱	چالش‌های پیش روی توسعه بازار
۱۳۲	چارچوب تنظیمی و قانونی

۱۳۳	توسعه ابزارهای بازار سرمایه.....
۱۳۳	خلاصه.....
۱۳۷	بخش سوم: کفایت سرمایه.....
۱۳۹	فصل هفتم: اهمیت و نقش بازبینی ادبیات سرمایه.....
۱۴۲	تعریف، کارکردها و اهمیت سرمایه.....
۱۴۷	تاریخچه قوانین کفایت سرمایه.....
۱۴۹	نیازمندی‌های لازم برای نظارت و مقررات بانکی.....
۱۵۴	خلاصه.....
۱۵۷	فصل هشتم: چارچوب تنظیمی سیستم بانکداری متعارف براساس بازل ۱ و ۲.....
۱۵۹	پیکره‌های تنظیمی.....
۱۶۱	کمیته بازل نظارت بانکی.....
۱۶۵	سرمایه بازل ۱: ۱۹۸۸.....
۱۶۵	مؤلفه‌های سرمایه.....
۱۶۶	وزن‌های ریسک و نسبت هدف.....
۱۷۱	سرمایه بازل ۲: ۲۰۰۴.....
۱۷۳	چارچوب تجدید نظر شده.....
۱۷۳	دامنه کاربرد.....
۱۷۴	الزامات حداقل سرمایه.....
۱۷۵	اندازه‌گیری ریسک اعتباری.....
۱۷۵	رویکرد استاندارد.....
۱۷۶	رویکرد مبتنی بر رتبه‌بندی داخلی (IRB).....
۱۷۸	ریسک عملیاتی.....
۱۷۹	فرایند بازبینی نظارتی.....
۱۸۱	نظم بازار.....
۱۸۲	رویکرد شاخص پایه (BIA).....
۱۸۳	رویکرد استاندارد (SA).....
۱۸۴	رویکرد اندازه‌گیری پیشرفته (AMA).....
۱۸۶	خلاصه.....
۱۸۹	فصل نهم: چارچوب تنظیمی بانک‌های اسلامی.....
۱۹۲	پیشینه.....
۱۹۳	استاندارد کفایت سرمایه (CAS).....
۱۹۴	حیطه کاربرد.....

۱۹۴	خصوصیات ابزارهای مالی اسلامی
۱۹۵	ساختار ماتریس
۱۹۶	تعریف و نقش سرمایه
۱۹۸	تعیین وزنهای ریسک
۲۰۰	ریسک اعتباری
۲۰۲	ریسک بازار
۲۰۴	قراردادهای سلم و استصناع
۲۰۶	حداقل سرمایه مورد نیاز برای داراییهای مالی اسلامی
۲۰۶	مراجعه و مرابحه سفارش خرید (MPO)
۲۰۶	مراجعه و MPO غیرالزامی
۲۰۷	MPO الزام آور
۲۰۷	سلم و سلم موازی
۲۰۸	استصناع و استصناع موازی
۲۰۹	اجاره و اجاره به شرط تملیک (IMB)
۲۱۰	مشارکت و مشارکت نزولی
۲۱۲	مضاربه
۲۱۳	صکوک
۲۱۴	خلاصه و پیشنهادات
۲۱۷	بخش چهارم: حاکمیت شرکتی
۲۱۹	فصل دهم: فرایند بازیابی نظارتی و پیامدهای آن
۲۲۱	فرایند بازیابی نظارتی
۲۲۶	پیامدهای نظارتی بانکداری اسلامی
۲۲۷	پیامدهای خاص باجههای اسلامی
۲۲۸	رابطه میان نظارت بانکی و مدیریت ریسک بانک
۲۲۹	خلاصه
۲۳۳	فصل یازدهم: حاکمیت شرکتی در بانکداری اسلامی
۲۳۸	تعریف حاکمیت شرکتی
۲۳۹	مدل‌های حاکمیت شرکتی
۲۴۱	اصول OECD
۲۴۳	چارچوب حاکمیت شرکتی
۲۴۵	رویکرد حاکمیت عمومی
۲۴۶	حقوق صاحبان حساب‌های سرمایه‌گذاری (IAI)
۲۴۶	انطباق با اصول و قوانین شرعی

۲۴۷	شفافیت گزارشگری مالی در رابطه با حساب‌های سرمایه‌گذاری
۲۴۸	تجهیز و بکارگیری وجوه
۲۵۱	پیامدهای باجه‌های اسلامی
۲۵۳	سیستم حاکمیت شرعی
۲۵۷	خلاصه
۲۶۳	فصل دوازدهم: شفافیت و نظم بازار در بانکداری اسلامی
۲۶۷	چارچوب افشاسازی برای <i>IIFS</i>
۲۷۲	پیامدهای نظم بازار
۲۷۷	خلاصه
۲۷۹	فصل سیزدهم: چالش‌های پیش روی بانکداری اسلامی و پیشنهادات
۲۸۲	نتایج
۲۸۴	پیشنهادات
۲۸۷	مخفف واژه‌ها
۲۸۹	منابع و مأخذ

فهرست جدول‌ها

- جدول ۱.۲: توسعه بانکداری اسلامی از سال ۱۹۶۵ تا کنون ۵۰
- جدول ۱.۳: اصول IFSB برای الزامات عمومی ۷۵
- جدول ۲.۳: ریسک در بانکداری اسلامی ۷۶
- جدول ۳.۳: اصول IFSB برای ریسک اعتباری ۷۹
- جدول ۴.۳: اصول IFSB برای ریسک سرمایه‌گذاری ارزش ویژه ۸۱
- جدول ۵.۳: اصول IFSB در مورد ریسک بازار ۸۳
- جدول ۶.۳: اصول IFSB برای ریسک نقدینگی ۸۶
- جدول ۷.۳: اصول IFSB برای ریسک نرخ بازده ۸۸
- جدول ۸.۳: اصول IFSB برای ریسک عملیاتی ۹۱
- جدول ۱۸: ضریب β فعالیت‌های مختلف ۱۸۲
- جدول ۱۹: دسته‌بندی سرمایه بانکداری اسلامی برای محاسبه کفایت سرمایه ۱۹۷
- جدول ۱.۱۱: رویکرد حاکمیت عمومی ۲۴۵
- جدول ۲.۱۱: حقوق صاحبان حساب‌های سرمایه‌گذاری (IAH) ۲۴۶
- جدول ۳.۱۱: اصول IFSB در خصوص انطباق با اصول و قوانین شرعی ۲۴۷
- جدول ۴.۱۱: شفافیت گزارشگری مالی در رابطه با حساب‌های سرمایه‌گذاری ۲۴۷
- جدول ۵.۱۱: رویکرد عمومی به سیستم حاکمیت شرعی ۲۵۵
- جدول ۶.۱۱: شایستگی در سیستم حاکمیت شرعی ۲۵۶
- جدول ۷.۱۱: استقلال در سیستم حاکمیت شرعی ۲۵۶
- جدول ۸.۱۱: رازداری در سیستم حاکمیت شرعی ۲۵۷
- جدول ۹.۱۱: سازگاری در سیستم حاکمیت شرعی ۲۵۷